

Na osnovu člana 27-31. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, (Službeni glasnik Republike Srbije br.101/2005), i kao i odlukom Direktora donet je:

UPUTSTVO O OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 1.

Osposobljavanjem za bezbedan i zdrav rad za radno mesto, radnik stiče teorijska i praktična znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, upoznaje se sa uslovima rada, opasnostima i štetnostima na radnom mestu, sa merama bezbednosti i zdravlja na radu, sredstvima i opremom lične zaštite na radu koja doprinose većem stepenu bezbednosti kako pri radu na istom ili promenjenom radnom mestu, tako i pri radu u promenjenom tehnološkom procesu, odnosno procesu rada sa novom opremom i instrumentima za rad.

Član 2.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan rad, njegovo teorijsko i praktično obučavanje iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu vrši se pri:

- zasnivanju radnog odnosa i raspoređivanju na radno mesto za koje je zaposleni odnos zasnovao,
- raspoređivanju u toku rada, (promeni radnog mesta),
- promenama u tehnološkom procesu, odnosno procesu rada, i
- uvođenja nove ili promene postojeće opreme i instrumenata za rad.

Član 3.

Posle izvršenog osposobljavanja, obavezna je provera osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Član 4.

Zaposleni iz člana 2 ovog Programa ne sme otpočeti sa samostalnim radom, odnosno radom bez neposrednog nadzora od strane drugog zaposlenog, koga pismenim putem zadužuje rukovodilac radionice u preduzeću, sve dok se ne osposobi za bezbedan rad.

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 5.

Osposobljavanje zaposlenih vrši se u toku radnog vremena.

Član 6.

Sredstva za osposobljavanje zaposlenih obezbeđuje Poslodavac.

Član 7.

Sva lica koja se po bilo kom osnovu nalaze u krugu radnog prostora i drugi koji se nađu u bližoj okolini, moraju i biće upoznati sa merama bezbednosti i zdravlja na radu .

Član 8.

Eventualni izvođači radova i njihovi radnici, koji se pojave, moraju biti osposobljeni za bezbedan rad, biće upozoreni na opasna mesta i štetnosti po zdravlje koja se javljaju u tehnološkom procesu i usmereni na bezbedne zone pri kretanju.

II ORGANIZOVANJE I SPROVOĐENJE OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 9.

Organizovanje i sprovođenje osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, vrši stručno lice. Osposobljavanje vrše stručna lica u skladu sa Zakonom i Programom za osposobljavanje zaposlenih iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 10.

Nakon prijema zaposlenih i raspoređivanja, tokom rada, zbog promena radnog mesta, izvršiće se osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad.

Član 11.

Vreme trajanja osposobljavanja zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, zavisi od uslova rada i radnog mesta na koje se zaposleni raspoređuje.

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 12.

Osposobljavanjem na radnom mestu, zaposleni se upoznaje sa tehnološkim procesom rada, opremom i instrumentima za rad, opasnostima i štetnostima i merama bezbednosti i zdravlja na radu. Osposobljavanjem, zaposlenih se upoznaje sa teoretskim znanjima iz materije bezbednosti i zdravlja na radu i praktičnim delom obuke, (načinom upotrebe i korišćenjem sredstava i opreme lične zaštite i pružanju prve pomoći pri povređivanju).

III SADRŽAJ I OBIM PROGRAMA OSPOSOBLJAVANJA ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 13.

Sadržaj i obim Programa za osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, zavisi od uslova rada na radnom mestu, složenosti poslova koji se obavljaju, tehnološkog procesa rada, opreme i instrumenata za rad, opasnosti i štetnosti na radu i dr.

Član 14.

Pri osposobljavanju iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, zaposleni se mora upoznati sa:

1. Organizacijom i funkcionisanjem bezbednosti i zdravlja na radu.
2. Organizacijom rada i njenim organizacionim delovima.
3. Tehnološkim procesom i opasnostima koje ugrožavaju bezbednost pri radu, a posebno na radnim mestima u društvenim delatnostima strukovnih udruženja.
4. Postupkom i načinom obavljanja radnih operacija koje obezbeđuju zaštitu zaposlenih na radnom mestu, odnosno zaštitu zaposlenih u radnoj sredini.
5. Pravima i obavezama u vezi sa primenom propisanih mera i posledicama koje mogu nastati, zbog nepridržavanja propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu.
6. Upotrebom odgovarajućih sredstava i opreme lične zaštite, pravilnim i namenskim korišćenjem i održavanjem istih.

Član 15.

Program za osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, sadrži teoretski i praktični deo obuke iz bezbednosti i zdravlja na radu.

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 16.

Teorijski deo obuhvata :

1. Zakonske propise iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu :
 - značaj i cilj bezbednosti i zdravlja na radu,
 - organizacija i funkcionisanje bezbednosti i zdravlja na radu odnosno u organizacionim delovima,
 - prava i dužnosti ,rukovodioca organizacionih delova i neposrednih organizatora poslova i lica za poslove bezbednosti i zdravlja na radu.
2. Psiho- fizički aspekt bezbednosti i zdravlja na radu.
3. Tehnička zaštita :
 - sigurnost pri kretanju, (opasnosti i mere bezbednosti i zdravlja na radu),
 - opasnost od pada ,
 - opasnost od udara,
 - opasnost od proboja fluida,
 - zaštita od pokretnih delova opreme,
 - posebne mere tehničke bezbednosti i zdravlja na radu, pri radu u društvenim delatnostima u strukovnim udruženjima i sl.
 - sudovi i instalacije pod pritiskom,
 - faktori opasnosti, (vrste fluida, visina pritiska i zapremina),
 - mere sigurnosti, (redovna kontrola, pridržavanje uputstava za rad, sigurnosni i alarmni uređaji),

- mesta opasnosti,
- opasnost od udara električne struje,
- opasnost od slučajnog dodira,
- mere bezbednosti i zdravlja na radu.

4. Sredstva i oprema lične zaštite :

- cilj i svrha sredstava i opreme lične zaštite,
- podela sredstava i opreme lične zaštite prema nameni,
- sredstva i oprema za zaštitu glave,
- sredstva i oprema za zaštitu tela,
- sredstva i oprema za zaštitu ruku,
- sredstva i oprema za zaštitu nogu,
- sredstva i oprema za zaštitu vida.

5. Higijenska zaštita :

- higijena radnih i pomoćnih prostorija,
- mikroklimatski uslovi rada,
- profesionalna oboljenja.

6. Povrede na radu i prva pomoć, tokom osposobljavanja za bezbedan rad, radnik mora biti upoznat sa osnovim pojmovima iz prve pomoći i to:

- oživljavanje,
- krvarenje,
- mehaničke povrede,
- hemijske povrede,
- termičke povrede,
- udar električne struje,
- sredstvima za pružanje prve pomoći,
- prenos i transport povređenih.

Član 17.

Praktična znanja pri osposobljavanju iz bezbednosti i zdravlja na radu, radnik stiče iz oblasti:

- načina upotrebe i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite,
- pružanja prve pomoći pri povređivanju.

Član 18.

Na radnom mestu radnik se praktično upoznaje sa:

- tehnološkim procesom rada,
- opremom i oruđima za rad,
- opasnostima, štetnostima i merama bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 19.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, vrši se na način koji najviše odgovara potrebama preduzeća, a da se radnik potpuno upozna sa zaštitom na radu i time osposobi za bezbedan rad. Koji će način osposobljavanja biti primenjen, zavisi od uslova rada na radnom mestu zaposlenog, vrsti i složenosti poslova na radnom mestu, tehnološkog procesa rada, aparata za rad i opreme kojom se rad obavlja.

Član 20.

U cilju unapređenja bezbednosti i zdravlja na radu, sprovodiće se predavanja sa praktičnom obukom i drugi vidovi osposobljavanja zaposlenih za bezbedan rad, kao što su:

- seminari u obliku organizovanja predavanja praktične obuke,
- obuke iz bezbednosti i zdravlja na radu koje proističu iz zakonske obaveze,
- stručna literatura, (časopisi, brošure i drugo),
- demonstriranje upotrebe novih sredstava bezbednosti i zdravlja na radu.

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 21.

Zaposleni koji se raspoređuju na druga radna mesta, ponovo se moraju osposobiti iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, a u skladu sa potrebama novih radnih mesta.

Član 22.

Lica koji obavljaju stručne poslove bezbednosti i zdravlja na radu, osposobljavaju se i usavršavaju svoja znanja:

- praćenjem stručne literature,
- učešćem na seminarima i simpozijumima,
- pohađanjem nastave koju organizuju stručne ustanove i škole.

Član 23.

Osposobljavanje i usavršavanje zaposlenih na stručnim poslovima bezbednosti i zdravlja na radu, vrši se van radnog vremena i izvan ponekad radnog prostora.

IV PROVERA OSPOSOBLJENOSTI ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 24.

Posle izvršene obuke, odnosno posle sprovedenog teoretskog i praktičnog osposobljavanja, vrši se provera osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Član 25.

Provera osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih, iz člana 16. i 17. ovoga Programa, vrši se testiranjem.

Član 26.

Proveru osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih iz člana 18. ovog Programa, vrši stručna komisija, koju čine: Lice za bezbednost i zdravlje na radu, Direktor društva i neposredni, rukovodilac.

Član 27.

Provera osposobljenosti zaposlenih za bezbedan i zdrav rad koji nisu direktno vezani za proces proizvodnje i koji ne rukuju opasnim sredstvima rada, vrši se putem testa.

PROGRAM ZA OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 28

Ako se prilikom provere znanja utvrdi da zaposleni nije dovoljno osposobljen za bezbedan rad, ne može mu se dozvoliti :

- da samostalno otpočne rad na radnom mestu za koje je zasnovao radni odnos,
- da nastavi da radi na radnom mestu na koje je raspoređen u toku rada.

Za zaposlene iz stava 1. ovog člana, obuka se nastavlja, nakon čega se ponovo vrši provera osposobljenosti zaposlenog.

Član 29.

Ako se ni u drugom ponovljenom postupku proverom znanja ne utvrdi da je zaposleni osposobljen za bezbedan rad na određenom radnom mestu, zaposleni ne može da obavlja poslove na navedenom radnom mestu.

Član 30.

Vanredno osposobljavanje zaposlenih iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, vrši će se na inicijativu :

- Direktora,
- Poslovni sekretar,
- Inspektora bezbednosti i zdravlja na radu,

Pismenu odluku o vanrednom osposobljavanju radnika, donosi Direktor, ili lice koje on ovlasti.

Osposobljavanje iz stava 1. ovoga člana 30., vrši će se kada se utvrdi :

- da radnik ne sprovodi predviđene mere bezbednosti i zdravlja,
- uzastopno povređivanje zaposleni u kraćem vremenskom periodu,
- i u drugim slučajevima.

V EVIDENCIJA O OSPOSOBLJENOSTI ZAPOSLENIH ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD

Član 31.

Radi uvida u stanje osposobljenosti zaposlenih iz Oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, obavezno je vođenje evidencije o osposobljenosti zaposlenih za bezbedan rad.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32

Ovo Uputstvo stupa na snagu odmah od dana potpisivanja.

M.P.

(Direktor)